

Startnotitie cultuurbeleid Gemeente Beemster Maart 2008

Het College van B en W van de gemeente Beemster heeft in september 2008 aan VK-consult de opdracht verleend voor de opzet van een cultuurnota. De uitvoering van de opdracht is in handen van Marja van Tienhoven.

De provincie Noord-Holland heeft de gemeente een subsidie verstrekt voor de totstandkoming van de nota, in het kader van het Actieplan Cultuurbereik. De cultuurnota heeft betrekking op de periode 2008 – 2012.

Doel startnotitie en traject

Deze startnotitie wil de huidige stand van zaken schetsen in dit traject. Tegelijkertijd biedt de bespreking van deze notitie de gelegenheid aan de Raadsleden om richting te geven aan het vervolg van het traject. Na de bespreking op 27 maart 2008, vinden in april een drietal rondetafelgesprekken plaats rond een aantal thema's. Voor deze bijeenkomsten nodigt de gemeente betrokkenen en experts uit, zowel van binnen de gemeente als daarbuiten. Tijdens deze gesprekken kunnen de resultaten uit de verkennende fase en de uitkomsten van de bespreking van deze startnotitie worden getoetst. Bovendien ontstaat zo draagvlak voor het toekomstig cultuurbeleid bij sleutelfiguren binnen de gemeente.

De uiteindelijke cultuurnota staat ter vaststelling op de Raadsagenda van 26 juni 2008.

Werkwijze

De uitvoering van de opdracht door VK-consult kent een interactief karakter. Ter voorbereiding van deze startnotitie is met 20 mensen gesproken buiten de gemeentelijke organisatie: instellingen, verenigingen en betrokken burgers. Vanzelfsprekend heeft de portefeuillehouder richting gegeven aan de gepresenteerde prioriteiten. Zo ontstaat een beeld wat de huidige kracht en kwaliteit is van cultuuruitingen in Beemster, maar het maakt ook duidelijk waar kansen zitten en wat nodig is om die te realiseren. Sommige suggesties zijn nieuw, de meeste bouwen voort op bestaande situaties.

De gemeente Beemster wil met de cultuurnota laten zien wat er binnen het brede spectrum van cultuur gebeurt binnen Beemster. De nota biedt een inventarisatie, maar ook een analyse van de huidige situatie: waar zitten de sterke en zwakke punten. Tegelijkertijd biedt een meerjarig perspectief (2008 – 2012) de mogelijkheid prioriteiten te stellen, waardoor de aanwezige kwaliteit beter in de etalage komt.

De cultuurnota plaatst cultuur in een breed perspectief, met onderwijs, jeugd, ruimtelijke ontwikkeling, toerisme en recreatie als belangrijke aanpalende beleidsterreinen. Zo ontstaat een integrale beleidsvisie met concrete actiepunten voor de komende viereneenhalf jaar.

Profiel

De Beemsterling heeft reden trots te zijn op de cultuur binnen de gemeente grenzen. Er is een sterk verenigingsleven, met een hoge organisatiegraad. De amateurkunst en de evenementen zijn verbonden met de eigen bevolking en hebben belang vanuit het oogpunt van sociale cohesie. De podia in Middenbeemster, Onder de Linden en de Beemster Keyser, bieden een divers en aanvullend aanbod. Zowel bij de evenementen als bij de podia is sprake van een regionale uitstraling.

De status van werelderfgoedgemeente versterkt de mogelijkheid om tot een onderscheidend cultureel profiel te komen.

Prioriteiten

*Voorstel 1: de gemeente legt in zijn beleid de komende jaren enerzijds prioriteit bij de *amateurkunst en evenementen* en anderzijds bij het *werelderfgoed* (de droogmakerij).

Voor de amateurkunst betekent deze prioriteit, dat de gemeente de komende jaren de amateurkunst wil blijven subsidiëren en faciliteren waar dat mogelijk is.

Met de vier evenementen die de gemeente kent wil het meerjarige afspraken maken, waardoor continuïteit beter gewaarborgd is (Muziek aan de Middenweg, Beemster Feestweek, Kunstroute, Open Dag).

Bovendien willen we de vier evenementen beter faciliteren, bijvoorbeeld waar het parkeergelegenheid, hekken, vergunningen etc. betreft.

Het Bureau Des Beemsters richt zich op ruimtelijke ontwikkelingen met respect voor de droogmakerij. De komende jaren wil de gemeente het werelderfgoed vanuit een cultureel perspectief verankeren binnen de eigen bevolking. 2012 Biedt daartoe vele mogelijkheden, wanneer tal van initiatieven van burgers gestalte geven aan het 400 jarig jubileum. Tegelijkertijd zal de promotie van het Land van Leeghwater, in samenwerking met de gemeenten Graft-De Rijk en Schermer, de bekendheid van het gebied de komende jaren vergroten voor toeristen.

*Voorstel 2: de gemeente versterkt de komende jaren de *centrumfunctie van Middenbeemster* vanuit het perspectief van cultuurbeleid.

Middenbeemster kent nu twee musea (Betje Wolf en Agrarisch Museum), het podium Onder de Linden, de historisch interessante Beemster Keyser waar tevens optredens zijn, de Smederij, galerie De Groene Poort, de expositieruimte in het stadhuis en de beeldentuin bij het gemeentehuis. Bovendien zijn de evenementen voor een groot deel gecentreerd in Middenbeemster.

De nieuwbouw bij de Beemster Keyser zou een waardevolle aanvulling zijn op de bestaande infrastructuur, zowel voor amateurverenigingen als voor de podiumfunctie van de kerk.

* Voorstel 3: de uitreiking van de *cultuurprijs* willen we continueren. Eens per twee jaar maken we zo zichtbaar hoe rijk ons culturele leven is en hoe waardevol de bijdrage van burgers daarin.

* Voorstel 4: we willen twee maal per jaar een overleg initiëren met betrokken burgers over cultuur in de gemeente Beemster, in brede zin. Dat kan het totale terrein van cultuur betreffen zoals in de cultuurnota beschreven. Dit overleg is bedoeld om als gemeente kennis te nemen van actualiteit en van gevoelde prioriteiten. Het overleg heeft geen adviserende of besluitvormende functie.

De diverse culturele sectoren nader bezien

Deze startnotitie gaat bij de invulling van het beleidsterrein 'cultuur' uit van de aandachtsgebieden zoals die door de VNG zijn geformuleerd (zie bijlage). Per onderdeel zijn mogelijke prioriteiten benoemd voor de periode 2008 – 2012. Wanneer de VNG cirkel als referentie wordt genomen, blijkt dat het culturele aanbod in de gemeente Beemster overeenkomt met de cirkel, behalve waar het het cultureel erfgoed betreft. Dat bevestigt het belang van het erfgoed in het cultureel profiel van Beemster.

Cultureel Erfgoed

* Beemster kent vijf forten die elk een eigen invulling en bestemming hebben. Fort Spijkerboor (beheer: Natuurmonumenten) heeft de ambitie het culturele profiel te versterken. De gemeente waardeert dit initiatief. Dit Fort dat deel uitmaakt van de Stelling van Amsterdam is voor burgers en bezoekers nog vrij onbekend. In onderling overleg en met inzet van gemeentelijke promotie willen we het Fort de komende jaren zichtbaarder maken.

* De werelderfgoedstatus van de droogmakerij willen we de komende jaren uitbuiten. Zowel richting eigen burgers, in de aanloop naar 2012, als in het kader van toerisme / recreatie. Dat doen we op verschillende manieren.

Op landelijk niveau, in samenwerking met de andere werelderfgoed locaties, binnen de regio met Graft-De Rijk en Schermer en lokaal via het Bureau des Beemsters en in de ondersteuning van culturele

initiatieven van de bevolking (richting 2012). Op lokaal niveau willen we de 'vermarkting' van het werelderfgoed stimuleren.

* Het Infocenter Beemster neemt een centrale plek in binnen de promotie van het werelderfgoed en communicatie over de toeristische mogelijkheden in Beemster en omgeving (locale VVV vestiging). De stichting Beemster Werelderfgoed (initiatief gemeente Beemster en Waterschap de Waterlanden) is verantwoordelijk voor het beheer van het Infocenter. Het belang van een professioneel functionerend Infocenter zal richting 2012 alleen maar toenemen.

* In 2003 is een Archeologienota gepresenteerd. Een aantal prioriteiten die hierin staan, zetten we in het kader van de Cultuurnota 2008-2012 opnieuw op de agenda. Zo wil de gemeente beter zichtbaar maken wat er is, door aandacht te geven aan archeologiebeleid in communicatie en educatie, bijvoorbeeld door een publieksboekje over buitenplaatsen. Daarnaast staat het luchtfoto onderzoek naar voormalige buitenplaatsen en het laten uitvoeren van archeologische inventarisaties op boerderij erven hoog op de agenda.

* Het Beemster Archief maakt onderdeel uit van het Waterlands Archief, centrum voor regionaal onderzoek, te Purmerend. In het kader van het jubileumjaar 2012 zal naar verwachting veelvuldig een beroep worden gedaan op de daar aanwezige archieven en cultuur historische collecties.

* De Monumentenwet wordt aangepast, waardoor gemeenten per 1 januari 2009 zelf verantwoordelijk worden voor vergunningen. De gemeente Beemster maakt gebruik van de stichting Welstandszorg Noord-Holland in Alkmaar. Dit zal ook de komende jaren zo blijven. De Boerderijstichting wordt geconsulteerd, wanneer het een restauratie van een stolpboerderij betreft.

* De twee musea in Middenbeemster, Betje Wolf en het Agrarisch Museum, zijn allebei geregistreerd. Zij staan garant voor een stabiele kwaliteit. Tegelijkertijd zijn beide organisaties bijzonder kwetsbaar omdat alle functies door vrijwilligers zijn ingevuld. Het is de vraag of deze situatie nog jaren kan voortduren. Als gemeente voelen we een verantwoordelijkheid voor de continuïteit bij deze twee musea.

* Erfgoededucatie heeft op de basisscholen de laatste jaren vorm gekregen via Karel en de Kikkerkoning. De evaluatie van dit project vindt plaats in 2008.

De ervaringen van de scholen en van de deelnemende erfgoedorganisaties achten we van het grootste belang bij de beslissing of- en hoe we als gemeente in de periode 2008 – 2012 ondersteuning bieden aan erfgoededucatie projecten binnen het onderwijs.

Erfgoededucatie is echter ook een begrip dat invulling krijgt buiten het onderwijs, met als doelgroep volwassenen en kinderen. Met name het werelderfgoed (droogmakerij en het Beemster deel van de Stelling van Amsterdam) vraagt om een publieksvriendelijke invulling. Het informatiecentrum kan hierin een rol spelen, maar vanuit de gemeentelijke promotie willen we hier (o.a. via bewegwijzering en informatieborden) ook onze verantwoording in nemen.

Beeldende Kunst

- * in de hal van het gemeentehuis zijn kleinschalige tentoonstellingen te zien. Dit initiatief willen we continueren.
- * de beeldentuin bij het gemeentehuis is op dit moment onvoldoende in zicht van bezoekers. We willen de beelden die wij in de gemeente hebben (in en buiten de tuin) in de periode 2008-2012 onderhouden en vanzelfsprekend toegankelijk maken voor publiek.
- * bij nieuwbouw willen we nagaan hoe we vorm kunnen geven aan nieuwe kunstwerken in de openbare ruimte.
- * de Kunstroute in Beemster is een belangrijk initiatief, dat wij willen ondersteunen.

Amateurkunst en volkscultuur

- * de amateurkunstverenigingen kampen met een tekort aan oefenruimte in onze gemeente. Dat probleem signaleren we en we willen de komende jaren nagaan hoe we hier verandering in kunnen brengen. De reeds genoemde nieuwbouw bij de Beemster Keyzer zou een onderdeel van de oplossing kunnen vormen.
- * De Open Dag biedt gelegenheid aan een breed scala initiatieven en personen zich te tonen aan bezoekers. Een unieke opzet waar we als gemeente trots op zijn. Ook de Beemster Feestweek kan rekenen op een grote publieke belangstelling.
- * BeeJee heeft het voornemen voor de jongeren in de leeftijdsgroep 10 - 15 jaar cursussen in diverse kunstdisciplines te organiseren in de vrije tijd, gekoppeld aan exposities / optredens. Dat kan gaan om fotografie, striptekenen etc. Het aanbod voor deze groep jeugd is op dit moment gering en we zijn in gesprek hoe BeeJee hier verandering in kan brengen, zowel op korte termijn als in een perspectief tot 2012.

Kunsteducatie

- * de in het Collegeprogramma genoemde prioriteit, vakleerkrachten muziek in te zetten in het basisonderwijs, krijgt naar verwachting invulling vanaf schooljaar 2008/2009. De directie van de scholen is met Muziekschool Waterland in overleg hoe invulling kan worden gegeven aan deze wens. Dit zal in principe budget neutraal gebeuren. Gevolg is dat er minder subsidie kan worden besteed aan de zogenaamde buitenschoolse kunsteducatie, de instrumentale lessen en de algemeen muzikale vorming AMV. In eerste instantie zullen de instrumentale lessen voor kinderen en jongeren gehandhaafd blijven en verdwijnt de oriëntatie (AMV). Deze vindt dan in de middenbouw van het primair onderwijs plaats. In april 2008 doet Muziekschool Waterland een voorstel aan de scholen.
- * Fluxus is de provinciaal gesubsidieerde steunfunctie organisatie in Zaandam, die in overleg met de scholen een aanbod van professionele kunst doet. De scholen betalen een bijdrage in de kosten van de uitvoeringen. 2009 is door de provincie als overgangsjaar in de subsidiëring van de steunfuncties benoemd. In dat jaar blijft de dienstverlening aan de scholen op het huidige niveau. Het is nog niet duidelijk of de diensten en financiering daarna wijzigen.

Podiumkunsten

* Onder de Linden biedt een programma voor jeugd en volwassenen. Dit kleine podium is van belang voor de culturele infrastructuur van Beemster. Inwoners kunnen voor grootschaliger voorstellingen uitwijken naar Alkmaar, Purmerend, Zaandam en Amsterdam.

* De Beemster Keyser biedt een podium aan professioneel, semi-professioneel en amateurs. Zo ontstaat (in combinatie met Onder de Linden) binnen de schaal van Beemster een interessant aanbod dat ook regionaal meetelt.

* Muziek aan de Middenweg is geen podium, maar biedt wel een podium voor professionele- en amateurkunstenaars. De wijze waarop dit evenement georganiseerd is, spreekt een breed publiek aan.

Film

* incidenteel vindt een filmvertoning plaats in BeeJee. Dit maakt onderdeel uit van de culturele activiteiten voor jongeren die BeeJee organiseert. De komende jaren wil BeeJee dit aanbod intensiveren. Wij zijn hierover als gemeente in gesprek.

Letteren

* De bibliotheek in Beemster maakt onderdeel uit van de basisbibliotheek in Purmerend. De bibliotheek Beemster werkt met vrijwilligers, maar de kwaliteit van de collectie is gewaarborgd door onderdeel te zijn van de basisbibliotheek. De komende jaren wil de gemeente het gesprek aangaan, hoe de educatieve functie van de bibliotheek te optimaliseren, richting basisonderwijs, jongeren en senioren.

Drs. Marja van Tienhoven, VK-consult